

תכנית הלימודים של המחלקה לכלכלה (321)

המחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים הינה כיום המחלקה המובילה בתחום הכלכלה בישראל, ואחת המחלקות החשובות בעולם. בוגרי המחלקה לדורותיהם השתלבו בכל עמדות המפתח של השרות הציבורי והפרטי בארץ וכן התפרסמו כחוקרים בעלי שם באוניברסיטאות בארץ ובעולם. המחלקה לכלכלה מציעה תכניות לימודים לתואר בוגר, מוסמך ודוקטור.

לימודי התואר הראשון (ב"א)

המחלקה לכלכלה מציעה תכנית לימודים יוקרתית לבוגר. מטרת התכנית היא להקנות לתלמידים מערכת מושגית, כלי חשיבה וידע, שיאפשרו להם להבין ולנתח לעומקן תופעות כלכליות וזאת, בין היתר, באמצעות הרחבה והעמקה של לימודי המתמטיקה והסטטיסטיקה. את הלימודים בכלכלה ניתן לשלב עם כל חוג לימודים באוניברסיטה, בכפוף לעמידה בתנאי הקבלה.

בשנה א' לומדים כל תלמידי החוג לכלכלה במסלול הדו-חוגי. בשנת הלימודים השנייה בוחרים התלמידים, העומדים בתנאי המעבר הדרושים, בין מסלול לימודים חד-חוגי לבין מסלול דו-חוגי. תכניות לימודים משותפות בכלכלה וסטטיסטיקה, כלכלה ומשפטים, כלכלה ומדעי המחשב ובכלכלה ומתמטיקה מפורטות בהמשך.

הלימודים בכל המסלולים מורכבים מלימודי חובה ומלימודי בחירה. **תלמידי המסלול הדו-חוגי** ילמדו במשך שלוש שנות לימודיהם 60 נ"ז. **תלמידי המסלול החד-חוגי** ילמדו במשך שלוש שנות לימודיהם 66 נ"ז. בנוסף, בשני המסלולים על התלמידים ללמוד קורסים בהיקף 4 נ"ז מתכנית "אבני פינה" (לא יילקח בחישוב ציון הגמר בכלכלה) וכן קורס אינטרנטי ב"הכרת משאבי הספרייה" (ללא נ"ז וללא ציון מספרי). החל מתשע"ב מחויבים תלמידי הפקולטה למדעי החברה ללמוד קורס בחירה שהוראתו בשפה האנגלית, בהיקף 2 נ"ז לפחות¹. במידה ושני חוגי הלימוד הם במדעי החברה, יוכלו התלמידים לבחור באיזה מהם ילמדו את הקורס באנגלית (פרטים נוספים ראו בשנתון בפרק הפקולטה הדין בנושא 'חובת לימוד קורס בשפה האנגלית').

להלן פירוט תכנית הלימודים:

מסלול דו-חוגי

שנה א'²

מבוא לכלכלה א'

4 נ"ז

מבוא לכלכלה ב'

4 נ"ז

¹ תלמידים שישתתפו בקורס ליבה או חקר הניתן באנגלית, ייחשבו כמי שמילאו חובה זו.

² תלמידים הלומדים במסלול הדו-חוגי כלכלה ומינהל עסקים או כלכלה וחשבונאות, חייבים בלימוד כל קורסי החובה של שנה א' הניתנים במחלקה לכלכלה. פירוט לגבי השלמת הנקודות בגין הקורסים המקבילים במנהע"ס/חשבונאות, ראו בשנתון ביה"ס למנהע"ס.

6 נ"ז	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי לכלכלנים א'
6 נ"ז	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי לכלכלנים ב'
<u>6 נ"ז</u>	יסודות ההסתברות ³
26 נ"ז	

שנה ב'

5 נ"ז	עקרונות ויישומים בניתוח סטטיסטי ³
4 נ"ז	תורת המחירים א'
4 נ"ז	תורת המחירים ב'
4 נ"ז	מקרו-כלכלה א'
<u>5 נ"ז</u>	מבוא לאקונומטריקה
22 נ"ז	

שנה ג'

3-4 נ"ז	חובה לבחור קורס/י ליבה בהיקף של 3 נ"ז לפחות מרשימת קורסי הליבה
<u>4 נ"ז</u>	חובה לבחור קורס חקר אחד מרשימת קורסי החקר שבמסגרתו תכתב עבודה

7-8 נ"ז

שנים ב'-ג'

<u>4-5 נ"ז</u>	קורס/י בחירה בתוך החוג או קורס ליבה נוסף
60 נ"ז	סה"כ בכלכלה - 60 נ"ז

שנים א'-ג'

4 נ"ז	קורס/ים במסגרת תכנית 'אבני פינה' (בהתאם לשילוב הדו-חוגי של התלמיד) ⁴
	*קורסי 'אבני פינה' אינם משוקללים במסגרת לימודי הכלכלה בסיום התואר

64 נ"ז

סה"כ

³ תלמידים הלומדים במסלול הדו-חוגי כלכלה ופסיכולוגיה חייבים ללמוד את הקורסים 'יסודות ההסתברות' ו'עקרונות ויישומים בניתוח סטטיסטי' במסגרת המחלקה לכלכלה, ואת כל קורסי החובה בסטטיסטיקה במסגרת המחלקה לפסיכולוגיה.

⁴ תלמידים הלומדים בחוגים אשר פטורים מחובות 'אבני פינה' ישלימו את 4 הנ"ז בכלכלה, או בקורסים מחוץ לחוג בכפוף לאישור יועץ הב"א של המחלקה לכלכלה.

תנאי המעבר משנה א' לשנה ב'

- 1) תלמיד רשאי לעבור לשנה ב' אם עבר את כל קורסי שנה א' בציונים המפורטים להלן:
- א. ציון 70 לפחות בקורסים 'מבוא לכלכלה א' (57107), ו'מבוא לכלכלה ב' (57108).
  - ב. ציון 60 לפחות בקורסים 'חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א' (57121) ו'חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב' (57122).
  - ג. ציון 60 לפחות בקורס 'יסודות ההסתברות' (52220).

2) מעבר 'על תנאי' לשנה ב'

- תלמיד יוכל לעבור 'על תנאי' לשנה ב' במידה ו**נבחן בכל קורסי שנה א'** וציוניו מקיימים את התנאים:
- א. ממוצע 70 לפחות בקורסים 'מבוא לכלכלה א' (57107) ו'מבוא לכלכלה ב' (57108).
  - ב. ציון 60 לפחות בשניים מתוך שלושת הקורסים:
'חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א' (57121)
'חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב' (57122)
'יסודות ההסתברות' (52220).

בשנה ב' יידרש התלמיד לחזור על הקורסים אותם לא עבר בשנה א', ובמקביל יורשה ללמוד את קורסי שנה ב' במחלקה. תלמיד אשר ישל שוב בקורסי שנה א' עליהם הוא חוזר בשנית, לא יורשה להמשיך ללימודי שנה ג' במחלקה ולימודיו במחלקה יופסקו.

- 3) תלמיד אשר אינו עומד בתנאי המעבר או ה'מעבר על תנאי' לשנה ב' (סעיפים 1 ו-2 לעיל), רשאי לחזור פעם נוספת על הקורסים אותם לא עבר בשנה א' בשנה העוקבת בלבד, ולא יהיה רשאי ללמוד קורסי חובה משנה ב', למעט הקורס 'עקרונות ויישומים בנייתוח סטטיסטי' (52221), זאת בכפוף לעמידה בתנאי הקדם של הקורס.

במידה וחזר על קורסי שנה א' ועבר אותם בציונים המופיעים בסעיף 1 שלעיל, יהיה רשאי להמשיך ללימודי שנה ב'.

תלמידים אשר בתום הסמסטר הראשון של שנת הלימודים השנייה יסיימו את כל חובות שנה א', או יעמדו בתנאי ה'מעבר על תנאי', יוכלו להירשם בסמסטר ב' לקורס 'מבוא לאקונומטריקה' (57322), וזאת בתנאי שקיבלו ציון עובר בקורס 'עקרונות ויישומים בנייתוח סטטיסטי'.

הערה: לתשומת לבכם, נוהלי האוניברסיטה מתירים לחזור על קורס פעם אחת בלבד במועד הקרוב ביותר בו מתקיים שוב הקורס. בקשות חריגות יוגשו לועדת ההוראה של הפקולטה.

תנאי המעבר משנה ב' לשנה ג'

הרישום לקורסי שנה ג' כפוף לעמידה בתנאים הבאים : (1) קבלת ציון עובר בכל קורסי החובה של שנה א' ; (2) עמידה בתנאי הקדם של הקורסים אליהם התלמיד מבקש להירשם.

מסלול חד-חוגי

תלמידים שבשנה השנייה ללימודיהם יבחרו במסלול החד-חוגי ילמדו את כל קורסי החובה של המסלול החד-חוגי וישלימו את מספר הנקודות הנלמד לסך הנדרש – 66 נ"ז – ע"י קורס ליבה נוסף וקורסי בחירה/ליבה נוספים בחוג. בנוסף, 4 נ"ז מתכנית 'אבני פינה' - סה"כ 70 נ"ז. שאר נקודות הזכות הנדרשות להשלמת החובות לתואר ראשון יילמדו במסגרת הלימודים המשלימים. מבנה הלימודים המשלימים מופיע בשנתון הפקולטה למדעי החברה. לימודים אלה והייעוץ לגביהם הינם באחריות הפקולטה למדעי החברה.

קורסי חקר

התלמיד יירשם לקורס חקר אחד מבין רשימת קורסי החקר, במסגרתו יכתוב עבודה בנוסף למטלות אחרות שיקבעו ע"י המרצה. הדרכה לעבודות תינתן רק בתקופת הלימודים. על התלמיד להגיש את העבודה למורה עד סיום הקורס. ציון הקורס יקבע בהתאם למטלות הקורס, משקל העבודה יהווה חלק עיקרי מציון הקורס. באישור המרצה, ניתן להגיש עבודה משותפת לשני תלמידים ובתנאי שהיקפה מורחב.

אפשרויות לימוד למצטיינים

1. **קורס חקר למצטיינים (שנה ג')** - תלמידים שסיימו את שתי שנות לימודיהם הראשונות בהצטיינות יקבלו הזמנה בכתב להשתתף בקורס חקר למצטיינים בשנה ג'. הקורס יזכה את המשתתפים בו ב-4 נ"ז⁵.
2. **התחלת לימודי קורסי מוסמך לא-מחקרי בשנה ג'** - תלמידים מצטיינים יוכלו להגיש בקשה ליועץ לתלמידי תואר ראשון להשתתף בקורסי מוסמך (כפי שיפורט להלן), בכפוף לתנאים הבאים : א) השלמת חובות המתמטיקה לתואר מוסמך (אלגברה ליניארית וחדו"א מתקדם במוצע 80 לפחות); ב) ממוצע 85 לפחות בקורסים "תורת המחירים א'+ב'", "מקרו-כלכלה א'" ו"מבוא לאקונומטריקה". יש להבהיר כי עמידה בתנאים הנ"ל אינה מקנה זכות אוטומטית להשתתף בקורסי המוסמך, אלא מהווה תנאי להגשת בקשה ליועץ. קורסי המוסמך אותם ניתן יהיה ללמוד בשנה ג' הם "מיקרו כלכלה למוסמך" או "תיאוריה מקרו-כלכלית א'" או "אקונומטריקה למוסמך א'" או קורסים נוספים מלימודי המוסמך, בהיקף שלא יעלה על 12 נ"ז. קורסים אלה יירשמו כלימודים מאוחסנים לתואר מוסמך

⁵ הקורס לא יתקיים בשנה"ל תשע"ז.

ויוכלו להיחשב לצורך מילוי מכסת השעות במוסמך, במידה ואינם נכללים במכסת שעות הבחירה בתואר בוגר.

3. **התחלת לימודי קורסי מוסמך מחקרי בשנה ג'** – במקרים חריגים בלבד, תינתן אפשרות לתלמידים מצטיינים ללמוד קורסי מוסמך של המסלול המחקרי בשנה ג' לתואר בוגר, באישור היועץ לתלמידי תואר שני של תכנית המוסמך המחקרית.

4. **תעודות/פרסים למצטיינים** - המחלקה לכלכלה מעניקה תעודות ו/או פרסים לתלמידים מצטיינים במהלך שנות הלימוד לתואר בוגר ומוסמך. התנאים לקבלתם יקבעו ע"י ועדת המלגות של המחלקה ויפורסמו באתר החוג <http://economics.huji.ac.il>. אין צורך בהגשת בקשות – החלוקה תהיה בהתאם לתנאים שייקבעו ע"י הועדה.

הערות נוספות

1. **רישום לקורסים** - יתקיים לפני תחילת שנת הלימודים דרך אתר האינטרנט: rishum-net.huji.ac.il. שינויים בתכנית הלימודים ניתן לבצע בתחילת הסמסטר (עד לתאריך שיפורסם ע"י הפקולטה) באמצעות אתר הרישום באינטרנט או באמצעות טופס שינויים במזכירות. השינויים מותנים במקום פנוי בקבוצה המבוקשת.

2. **הגשת תרגילים וזכאות להבחן** - במרבית הקורסים ניתנים תרגילים. התלמיד חייב להגיש תרגילים בהתאם לדרישות הקורס (לפחות 3/4 ממכסת התרגילים במועד), אחרת לא יהיה זכאי לגשת לבחינות. תלמיד שלא הגיש תרגילים עקב שרות מילואים, לא יגיש תרגילים באיחור, אלא ימסור העתק אישור המילואים ויהיה חייב בהגשה במועד של לפחות 3/4 מהתרגילים שניתנו בתקופה שלא היה במילואים.

3. **תנאי כניסה לקורסים** - תנאי הכניסה לכל קורס מופיעים בשנתון הפקולטה.

4. **כללים לחזרה על קורסים** - ראה פרק ב' בשנתון הפקולטה למדעי החברה.

5. **לתלמידים המעוניינים להמשיך לתואר מוסמך** - לימוד הקורסים "אלגברה ליניארית לכלכלנים" (57509/52323) ו"מתמטיקה מתקדמת לכלכלנים" (57556), וסיומם בציון ממוצע 80 לפחות - מהווה תנאי קדם לקבלה בכל המסלולים ללימודי מוסמך בכלכלה. לכן, מומלץ מאוד ללמוד אותם כבר במסגרת הלימודים לתואר בוגר, מוקדם ככל הניתן (בשנה ב' או בשנה ג'), על מנת לא לעכב את תחילת לימודי המוסמך.

6. **תוצאות מבחנים וערעורים** - ניתן לערער על תוצאות מבחן בהתאם לתקנות המפורטות בפרק ב' בשנתון הפקולטה.

תנאים לסיים לימודי תואר בוגר בכלכלה

על מנת לסיים את הלימודים בחוג על התלמידים לעמוד בדרישות הבאות:

- א. ציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים "מבוא לכלכלה א'", "מבוא לכלכלה ב'".
- ב. ציון 60 לפחות בכל הקורסים האחרים (קורסי החובה הנוספים בשנים א' וב', קורסי החקר, הליבה והבחירה).